SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 162. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 24, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го СЕРПНЯ 1991 Ч. 162. РІК XCVIII.

УКРАЇНА ДОМАГАЄТЬСЯ СТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ҐВАРДІЇ

Київ (Х. Лапичак, Пресове Бюро УНС). — Республіканський уряд України, намагаючись забезпечити власне населення від всяких „несподіванок" після невдлого перевороту, який тривав три дні і закінчився нібито перемогою демократичних сил в Москві, домагається створення власної національної ґвардії і контролі над совєтськими військами, які стаціонуватимуть на території України.

Лідери Верховної Ради України, в тому числі Народна Рада, домагаються скликання надзвичайної сесії парляменту на 24-го серпня з метою обміркування нової ситуації, яка виникла в СССР і полагодження інших важливих проблем, між ними введення своєї власної валюти, ідучи по лінії проголошеного суверенітету. Непевна ситуація, яка створилася у висліді путчу, зміцнила у республіці ті сили, які змагають до самостійности й незалежности України, взявши до уваги й той факт, що у перевороті були замішані міністерства оборони, внутрішніх справ і КҐБ, до яких не можна мати повного довір'я.

Боріс Єльцин також вимагає створення російської національної ґвардії. Лідери в Україні підтримують ідею створення тимчасового нового уряду після упадку перевороту. „Ми повинні навести порядок, поробити політичні зміни у нашій структурі", — заявив Леонід Кравчук, голова Верховної Ради України, який, до речі, у процесі путчу мав хвилини сумніву — визнати, чи не визнати уряд комуністичних авантюрників.

ПРЕЗИДІЯ ВР УКРАЇНИ ПОДІЛИЛАСЬ, ДЕМОКРАТИ ОБ'ЄДНАЛИСЯ

Москва (УНІАР). — Тут у вівторок, вранці, 20-го серпня, група членів Президії Верховної Ради України гостро засудила антиконституційні, незаконні дії надзвичайного комітету у Москві і підтримала демократичні сили Росії та всіх республік у їхніх намаганнях повернути законні органи влади та конституційний порядок. Члени ПВР висловили свою вірність справі побудови суверенної України і підтвердили верховенство влади України на своїй території, закликали народ до спокою, гідности, а в разі захоплення влади злочинними групами, які діятимуть проти державного суверенітету України, закликали народ до громадянської непокори. Вояків армії, КҐБ та міліції закликали стати на захист закону, справедливости та беззбройного народу. З такою заявою вранці 20-го серпня виступили члени Президії Верховної Ради України Володимир Гриньов, Лесь Танюк, Ігор Юхновський, Володимир Яворівський, Олександер Ємець і Дмитро Павличко.

Друга — більша частина Президії ВР України, очолювана Леонідом Кравчуком визначила свою позицію тільки під кінець дня. У їхній заяві сказано, що оцінку факту введення надзвичайного стану в СССР вони дадуть „після рішень надзвичайної сесії Верховної Ради СССР". До часу рішення сесії Верховної Ради України з цього питання накази Державного комітету надзвичайного стану „не мають юридичної сили на території України". В республіці немає підстав запроваджувати надзвичайний стан, сказано в заяві. Президія послідовно оборонятиме державний суверенітет України, захищатиме внутрішній ринок і боротиметься зі злочинністю. У заяві також був заклик до народних депутатів, керівників державних органів, підприємств, установ, лідерів політичних партій та організацій докласти всіх зусиль, щоб не допустити до дестабілізації та загострення соціяльно-політичної ситуації в республіці, тому треба утриматися від страйків, мітинґів і маніфестацій.

Того самого дня, 20-го серпня, відбулася нарада представників Народної Ради українського парляменту та представників демократичних партій і організацій. Учасники наради визнали комітет змовників незаконним і злочинним, закликали не пізніше 22-го серпня зібратися на надзвичайну сесію Верховної Ради з метою захисту незалежности України та законно обраних органів влади. Вони закликали війська не коритися незаконному комітетові змовників, а народ закликали розпочати всеукраїнський страйк 21-го серпня з вимогою арештувати заколотників, організаторів державного перевороту. Заяву підписали від Народної Ради ВР України заступник голови В. Філенко, від Руху — голова І. Драч, від Асоціяції Демократичних Рад України — голова С. Конєв, від Української Республіканської Партії — голова Л. Лук'яненко, від ДПУ — Ю. Бадзьо, від ПДВУ — співголова В. Хмелько, від Селянсько-Демократичної Партії України — М. Таран, від Партії Зелених — України — В. Кононов, від Соціял -Демократичної Партії України — Ю. Збітнєв, від Об'єднаної Соціял-Демократичної Партії України — О. Алін, від Ліберально-Демократичної Партії України — Ґольденберґ, від Народної Партії України — Кожевніков, Українська Християнсько-Демократична Партія і багато інших організацій.

Після проголошення військового перевороту в СССР до Верховної Ради України з різних областей республіки надійшли листи з вимогою скликати надзвичайну сесію Верховної Ради і оголосити недійсними в Україні накази заколотників. Демократичні сили Харкова проголосили готовість до загального страйку, закликали харків'ян, усіх урядових осіб, в тому числі працівників КҐБ, армії та міліції підкорятися тільки законним органам влади України. Заяву з Харкова підписали: голова Комітету Захисту Демократії, депутат Обласної Ради А.

(Закінчення на стор. 3)

ЗАГОВІР ЗМІЦНИТЬ ДЕМОКРАТИЧНІ РЕФОРМИ В СССР, — КАЖЕ М. ҐОРБАЧОВ

Москва. — Під час своєї першої пресової конференції звільнений з-під домашнього арешту президент СССР Міхаїл Ґорбачов заявив закордонним і совєтським кореспондентам, що треба надіятись на кращі часи і зміцнення реформ в Совєтському Союзі — демократизації, перебудови і переходу економічного сектора у систему вільного ринку після невдалого перевороту, який може причинитись до перебудови цілого союзого і деяких республіканських урядів.

Вміжчасі поліція і служба державної безпеки отримає під арештом всіх головних заговірників, а міністер закордонних справ Алексаднер Безсмертних зрезиґнував.

М. Ґорбачов намагається поповнити ключеві місця в державному апараті і наладнати контролю над державними і оборонними справами. Міжнародні засоби масової інформації повідомили про започаткування кримінальної справи проти Анатолія Лукіянова, голови Верховної Ради СССР, який, згідно з прокуратурою, був ініціятором заговору, але вину хотів скинути на М. Ґорбачова, кажучи, що, мовляв, він знав заздалегідь про путч і одобрив його з тактичних міркувань. Президетським указом Лукіянова зняля з посту голови ВР СССР і правдоподібно заарештували.

Боріс Єльцин, президент Російської федерації і герой дня та тепер найбільш популярна особа в Совєтському Союзі, засудив поступування не тільки вісьмох заговірників і їхніх спільників поза Москвою, але цілу Комуністичну партію, яка, на його думку, є в першу чергу відповідальною за переворот, опрокидуючи тим самим арґументи М. Ґорбачова, що Компартія може перебудуватись, достосуватись до програми „перестройки" і вести перед у демократичному перетворенні СССР. У зв'язку з цим антикомуністична і проліберальна кампанія в Москві продовжується, а дехто із спостерігачів називає це „святкуванням перемоги" над комуністичними реакціонерами. Б. Єльцин особисто очолив масивний 200-тисячний похід демонстрантів в Москві, які, ставши солідарно, не дали можливости путчистам закріпити незаконно перехоплену ними владу і вжити зброю війська та КҐБ проти народу.

Не зважаючи на приїзд до Москви президента М. Ґорбачова, авторитет Б. Єльцина зміцнюється з кожним днем і хто знає, — кажуть політичні аналітики, — чи політична хвиля не винесе його на керівне становище в недалекому майбутньому. Вже сьогодні фотографії М. Ґорбачова і Б. Єльцина появляються поруч в совєтській пресі, хоч дотепер Єльцин виступає виключно, як речник РСФСР. Він займає становище також до інших проблем, зокрема до невдалого перевороту, який, на його думку, повинен бути наукою для всіх, включно з М. Ґорбачовим. Коли на Красній площі в Москві один з організаторів демонстрації поставив голосно питання чи Ґорбачов повинен залишитися президентом СССР, зібрані однодушно домагалися відходу президента і вибору на цей пост іншої особи у всенародному голосуванні. Дехто дораджував Ґорбачову їхати назад у Крим і продовжити свої вакації.

На вимогу демонстрантів і з їхньою допомогою міська управа Москви допомогла здемонтувати пам'ятник каґебівському вбивцеві Феліксові Дзержинському, який „красувався" коло головної квартири КҐБ. Появилися вістки, що урядовий орган „Ізвєстія" унезалежнюється, а орган Компартії, газету „Правда", хочуть взагалі зліквідувати.

Відзначили ювілей надсянського міста

Львів (Б.М.). — Нещодавно у Львові, в приміщенні Крайової Ради Руху, на свої чергові збори зійшлися члени і прихильники товариства „Надсяння". Цим разом нагодою для зустрічі було 840-річчя першої літописної згадки про місто Ярослав.

Відкрив збори голова Товариства „Надсяння" Володимир Середа, який щиро привітав представників невеликої, але діяльної, української громади сучасного Ярослава.

З головною доповіддю виступив директор Інституту Суспільних Наук проф. Ярослав Ісаєвич. Він розповів про значення міста за доби Київської та Галицько-Волинської держави, про археологічні пам'ятки української старовини. Далі говорив про діяльність у Ярославі визначного вченого-гуманіста XVI століття Василя Жугаєвича про українське національно-культурне життя міста в новіші часи. Теплим словом згадав отця Юрія Кікту, автора змістовної передвоєнної книжки про Ярослав (у післявоєнні роки він був на парафії в Заваллі біля Снятина). Доповідач підкреслив також наукове і суспільне значення збірника „Ярославщина і Надсяння", укладеного коштом Ярославщини за редакцією професора Мирослава Семчишина. Шкода лише, що дотепер в Україну надійшло небагато примірників цього збірника та інших видань Наукового Товариства ім. Шевченка з серії „Український архів".

На закінчення проф. Ісаєвич наголосив, що місто засноване ще Ярославом Мудрим, як і навколишні села, славно записалося в історію українського народу в його культуру і Визвольні Змагання. Ця сторінка нашої спадщини не має бути забута.

Дарія Саєнко докладно схарактеризувала національну працю українців Ярослава напередодні війни і у воєнні роки, згадала славних вихованців Ярославської української гімназії. Коротким, але змістовним, був виступ професора Львівської консерваторії Любомири Яросевич, яка розповіла про роль музики в національному відродженні її рідного міста, зокрема про славетного краянина Станіслава Людкевича.

На закінчення прозвучали пісні у виконанні артистів Марії Галій і Степана Степана, який, до речі, підкреслив, що походить із надсянської землі. Симпатиків „Надсяння" привітало також братнє товариство „Лемківщина".

В Україні військовики не були одностайними

Київ (Рух-інформ., УПА). — З кіл Київської військової округи стало відомо, що переворот був детально розроблений у вищих колах командування совєтської армії.

У Київській військовій окрузі (КВО), ще за годину до введення надзвичайного стану в СССР, тобто о 3-ій годині ночі 18-го серпня розпочалась підготова до військових навчань. В годині 4-ій ранку 19-го серпня оголосили про введення надзвичайного стану на шість місяців. В годині 8-ій ранку оголошено підвищену бойову готовість. Передбачено приховану підготову заходів армії, які мають здійснюватися без оголошення тривоги. Оголошено покликання військовослужбовців резерви. Військовим комендантом Києва призначено генерала Калініна. Безпосереднє керівництво діями армії здійснював командуючий сухопутними військами Варєнніков. У КВО створено оперативну групу. В Києві заборонено мітинґи, демонстрації, збори в трудових колективах. Будь-які спроби громадських акцій наказано припинити військовою силою. Армії наказано взяти всі важлиі об'єкти в Києві, жорстоко обмежити в'їзд та виїзд з міста. Особливо пильну увагу армія мала звернути на студентські кола. Армії рекомендовано передбачити дії у відповідь на всі військові акції. Вироблено плян евакуації родин військовослужбовців. Плян путчу передбачав встановлення військової диктатури протягом двох діб.

У середу вранці, 21-го серпня, в приміщенні Спілки Письменників України з ініціятиви військових відбулася зустріч члена військової ради КВО генерал-лейтенанта Шарікова з керівниками Народної Ради і НРУ. Генерал Шаріков просив допомогти йому організувати зустріч з лідерами опозиційних партій і Народною Радою найближчим часом. Розмова була дружня. З Одеської військової округи також повідомили, що військовики відмовилися застосувати зброю проти свого народу.

Командуючий Чорноморською фльотою, адмірал Хронопуло заявив про повну підтримку комітетові змовників і проголосив, що дезертири каратимуться за законами воєнного стану.

За наказом Державного комітету надзвичайного стану до Києва наближалися війська: Кіровоградська бригада, 200 осіб, прибула з Баку; Кременчуцька десантно-штурмова бригада, 1,000 осіб, рухалась по Житомирській дорозі в бік Києва; піхотний полк 72-ої дивізії, 1,500 осіб (Білоцерківський) рухався до Києва по одеському шосе, половину вояків його становлять громадяни середньоазійських республік. У межах Києва для 2,000 вояків оголосили 30-хвилинну бойову готовість. Для Танкової деснянської дивізії, 10,000 осіб, бойову готовість було оголошено на одну годину. Половина складу її також громадяни з республік Середньої Азії. Батальйон, що обслуговує військове училище, 3,000 вояків, звернувся до Верховної Ради України з проханням закликати усі війська виконувати накази тільки законного уряду.

Івано-Франківська та Львівська Обласні Ради закликали військовослужбовців Прикарпатської військової округи бути вірними

(Закінчення на стор. 3)

Колишній дорадник критикує М. Ґорбачова за створення групи зрадників

Москва. — Александер Н. Яковлєв, близький співробітник і дорадник президента СССР Міхаїла Ґорбачова, який вийшов недавно з Комуністичної партії і пристав до демократичного руху, очолюваного колишнім міністром закордонних справ Едуардом А. Шеварднадзе, обвинуватив президента у толеруванні заговірників і призначення їх на найвищі партійні й урядові становища, даючи їм можливість створити „тім" зрадників батьківщини.

Відповідаючи на запитання під час телевізійного інтерв'ю, яке переводили з ним журналісти телестанції „Время", вже після того, як спроба путчу розлетілася і М. Ґорбачов прибув назад до Москви з Криму, А. Яковлєв заявив, що він вважає Ґорбачова співвідповідальним за створення атмосфери, у якій заговірникам було можливо створити групу зради і загорову проти уряду. „Чому він (Ґорбачов) оточив себе людьми здібними до перевороту і зради? Чому покидали його близькі приятелі, прекрасні політики, економісти, фахівці та інші? Думаю, що власне тут лежить причина його неуспіхів і його непопулярности серед народів СССР", — заявив Яковлєв журналістам. Більшу частину інтерв'ю передала з Москви за кордон також французька телевізійна станція ТФ-1.

Пояснюючи своє становище, Яковлєв підкреслив, що серед заговірників були такі відомі особистості, номіновані М. Ґорбачовим, як, наприклад, міністер оборони маршал Дмітрій Язов, міністер внутрішніх справ генерал КҐБ Боріс Пуґо, віцепрезидент Ґеннадій Янаєв, за номінацію якого він (Ґорбачов) прямо зводив особисті бої на з'їзді народних депутатів, більшість яких вважали Янаєва прихильником твердої лінії. „Тепер показалось, що якраз Янаєв був лідером путчистів і особою, яка мала відвагу зайняти місце президента неконституційним способом", — заявив Яковлєв.

Засоби масової інформації надрукували заяву Яковлєва, у якій він перестерігав президента М. Ґорбачова, Верховну Раду СССР й інших, що „твердолобі" підготовляють державний переворот, „але до моєї перестороги ніхто вже не хотів прислухатися, коли вони довідалися про мій плянований вихід з Компартії, хоч я декілька разів повертався до атмосфери, створеної Ґорбачовим, на якій виростали і зміцнювались сталіністи і противники всякого демократичного проґресу", — сказав Яковлєв кореспондентам.

СОЮЗІВКА МАЄ НОВУ „МІС"

Новообрані кралі з головним предсідником УНС Уляною Дячук. Зліва: І. Гупка, С. Ільчишин та Г. Шульга

(фото: Христина Лев)

Союзівка (Х.Лев, Г. Колесса). — Одна з найцікавіших імпрез сезону відбулася тут у суботу, 17-го серпня. Всі були цікаві — хто стане новообраною „Міс" Союзівки цього року? Бо, як відомо, у децизії жюрі важають не тільки зовнішня врода, але й причетість до українських справ, і знання української мови, і загальна ерудиція.

Цими критеріями і керувалось цьогорічне жюрі вибору „Міс Союзівки" в складі Ані Дидик-Петренко (голова), Роми Прийми-Богачевської, Оксани Борбич-Кордуби та Алекса Голуба. Після прийняття подань та оцінки кандидаток результати конкурсу врешті були проголошені.

В урочистій атмосфері в присутності численних гостей, серед них головного предсідника УНС Уляни Дячук, були названі імена переможниць.

„Міс Союзівкою" стала 23-річна Софія Ільчишин з Бруклину, Н.Й. Першою дружкою обрано Галину Шульгу з Флемінґтону, Н. Дж., а другою — Ірину Гупку з Тернополя, Україна,

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

НЕПОДАЛІК КИРГИЗЬКОГО міста Бишкеку на території гірськолижної бази знайдено масове поховання жертв сталінських репресій. Серед безневинно страчених було багато представників киргизької інтеліґенції.

ДЕРЖБАНК СССР повідомив про припинення обміну совєтських карбованців на валюту для осіб, що виїжджають за кордон як туристи чи за приватними запрошеннями. Своє рішення банк пояснив зменшенням валютних резерів.

ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА Управління національної оборони Японії Кадзуо Єгуті заявив, що його країна хоче,щоб її армійські частини було використано в складі в військ ООН для підтримки загального миру.

У ВІВТОРОК, 20-ГО СЕРПНЯ, національна асамблея Нікараґуа розпочала слухання проєктів законів про права на приватну власність.

ВИЩА РАДА ЗБРОЙНИХ сил Арґентини засудила 26 молодих старшин, які брали участь у воєнному заколоті в груді минулого року, до тюремного ув'язнення терміном від 3 до 9 років. Щодо керівника путчу Мохаммеда Алі Сейнельдіна, то прокуратор вимагає засудити його до довічного ув'язнення.

ГРУПА ДОСЛІДНИКІВ з Лондонського королівського коледжу заявила, що епідемія АІДС в Африці за два-три десятиріччя приведе до того, що темпи приросту населення на цьому континенті, які становлять близько 3 відсотків, впадуть до мінусового показника.

В АМЕРИЦІ

НЕСПОДІВАНА ВТРАТА потужности в одному із атомових реакторів нюйоркського стейту „Найн майл пойнт" нагнала чимало страху не тільки його працівникам, але також всім тим, які посередньо відповідають за атомну енерґію в країні. Впродовж 20-ти хвилин інженери та технічні працівники реактора з невимовною тривогою намагалися урухомути запасну систему, що контролює нутро реактора. Ми почувалися, „як водії машини їдучи в темноті швидкістю 70 миль на годину без світла та спідометра", — заявив Пітер Слокум, речник Стейтової комісії аварійної готовости.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конфереції у Бостоні, колишній сенатор Пол Цонґас, який намагається здобути демократичну номінацію у президентських виборах 1992 року, заявив, що президент Джордж Буш здобув собі найвищі оцінки за вміле керування закордонною політикою ЗСА під час путчу в СССР, але при тому відразу підкреслив, що вершинні переговори після виборів у 1992 році з Борісом Єльциним вестиме він, Цонґас, а не президент Буш.П. Цонґас, демократ з Массачусетс, сказав кореспондентам, що президент Дж. Буш „повівся так, як цього кожний з нас хотів" коли йдеться про спробу усунення від влади президента Міхаїла Ґорбачова.

У СЕРЕДУ, 21-ГО СЕРПНЯ, сенатор Ал Ґор, демократ з Теннесі, заявив що він відтягає свою кандидатуру з листи тих, які стараються про номінацію Демократичної партії змагатися у президентських виборах 1992 року. Сенатор А. Ґор є тільки ще одним із цілого ряду демократів, які вирішили не давати виклику президентові Джорджеві Бушеві у президентських виборах 1992 року. Як причину відтягнення свого прізвища з вищезгаданої листи А. Ґор подав свої родинні обов'язки.

У НЮ ЙОРКУ В ВІВТОРОК, 20-го серпня, один з найбагатших його мешканців і найбільший власник нерухомостей в місті Пітер Каліков офіційно проголосив особисте банкрутство та попросив судової охорони проти своїх кредиторів. Водночас він запевнив працівників своїх багатьох підприємств, із щоденником „Ню Йорк Пост" включно, що їм нічого не загрожує, бо тут ідеться виключно про справу його особистого кредиту.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до середи, 21-го серпня, 8,805 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

219,111.99

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Провал путчу

Автори перевороту у Москві, який стався вдосвіта минулого понеділка, 19 серпня, мали на меті захопити владу й закріпити такий устрій військово-партійної диктатури, який запевнив би їм дальше користування коритом коштом поневолених народів. Вони не знали, що таке роля економіки в державному і міжнародному житті, вони були загіпнотизовані силою совєтської армії й КҐБ і були переконані, що зовнішній світ прийме до відома зміну режиму в СССР і не матиме ані бажання, ані можливости протидіяти тому переворотові. Між змовниками не було ні одного інтелектуала, бо всі інтелектуали та освічені політичні діячі відійшли від Ґорбачова і тим паче не було їх у таборі ультраконсервативних марксистів. Не було між змовниками ні одного історика, який пояснив би їм, що стрілки історичного годинника не можна повернути назад. Не було серед змовників ні одного державного діяча, який знав би, що неможливо під кінець XX сторіччя правити військом і поліцією на просторі від Балтики до Тихого океану і від Білого до Чорного моря. Неможливо зберегти владу терором над близько триста мільйонами різнонаціонального населення, неможливо правити у повній політичній і економічній ізоляції.

Переворот насторожив проти Москви буквально ввесь світ, за вийнятком нечисленних країн, де ще панує комуністична або персональна диктатура (комуністичний Китай, Куба, Ірак, В'єтнам і Північна Корея). Заморожено негайно всю признану та обіцяну Москві економічну допомогу. Єдиний німецький канцлер Гельмут Коль заявив, що далі платитиме обіцяні Ґорбачову більйони, бо на території Німеччини знаходиться ще 350,000 совєтських вояків (до речі, їхнє командування виступило проти путчу). Президент Буш і британський прем'єр Джан Мейджор розмовляли телефонічно з Борисом Єльцином, який від першого моменту, коли стався переворот, перейняв лідерство опозиції. Буш особливо прославляв Єльцина, як „дуже відважного мужа".

Ще мине багато часу поки світ довідається про всі подробиці змови і всі подробиці, як той переворот збанкрутував. Міхаїл Ґорбачов вернувся до Москви, але він не тріюмфатор. Він скомпромітований фактом, що всі члени тієї хунти, яка правила три дні — це були його люди, це були його особисті приятелі або призначені ним члени його уряду, призначений ним заступник президента, військовий міністер, голова КҐБ. Якщо лідери демократичного світу несвідомі цього соромного для Ґорбачова факту, то такі відомі на Заході совєтські діячі як Єльцин, Шеварднадзе чи Яковлєв усвідомлять їм.

Коли писані ці рядки (у середу увечорі, 21-го серпня) — невідома ще найважливіша актуальна справа: якою буде доля Комуністичної партії в СССР. Чи Ґорбачов далі твердитиме, що та партія може здобути собі повагу в народі, тільки треба її „здемократизувати"? Чи він далі зберігатиме становище генерального секретаря Компартії СССР? Якщо так, то важка внутрішня криза буде продовжуватися, якщо ні, то минулий переворот зробив добру прислугу, бо приспішив процес ліквідації комунізму в Евразії. Немає ніколи такого зла, в якому не було б якоїсь дрібки добра. Три дні перевороту в СССР повинні б дати також повчальну лекцію тим західнім державним мужам, які вірили у тривкість влади Ґорбачова і прославляли його, не цікавившись ближче, ким він оточив себе і чим воно грозить. Американська розвідка підвела раз в Іраку, не виявивши пляну нападу на Кувайт, і підвела тепер у Москві. Цікаво, що навіть перестορога Александра Яковлєва напередодні перевороту, що сталіністи плянують переворот, не знайшла ніякого відгуку ані у Білому Домі, ані в радіо чи телевізії.

Лекцію дістали теж демократи у Конґресі: вони закидали Бушеві, що він забагато уваги присвячує закордонним справам. У ході триденного перевороту у Москві президент Джордж Буш виявив знову прикмети розважливого, але й рішучого лідера вільного світу. Своїми заявами і розмовами з лідерами Заходу причинився до невдачі путчу.

Було наперед відомо, що переворот у Москві засуджений на невдачу. Але він міг тривати довше. Навіть речник Пентагону давав термін одного року. Міг накоїти багато нещастя. Славити Господа, скінчилося надсподівано швидко. Знеславилися змовники, але й опоганився Міхаїл Ґорбачов, вибравши собі таких приятелів і найближчих співробітників. Цікаво, кого собі тепер вибере на їхнє місце.

Микола Руденко

ПЕРЕД ВИРІШАЛЬНИМИ КРОКАМИ

III.

А взагалі кажучи, Україна покищо не підписала союзного договору і коли вона його підпише, того ніхто не знає. Десь на початку вересня український парлямент почне слухати експертів та представників комісій, котрим доручено вивчити, якою мірою новий варіянт союзного договору відповідає деклярації про державний суверенітет України. Є ще одна перешкода до підписання союзного договору: рішення українського парляменту про те, що цей договір має бути підписаний не раніше, аніж дістане повне затвердження нова українська конституція. Вона також має базуватися на деклярації про державний суверенітет. Тим часом насуваються президентські вибори, що мають відбутися 1-го грудня. Отож уже ясно, що до 1-го грудня ніхто не наважиться підписати союзний договір, бо це має зробити лише обраний українським народом президент суверенної держави. Суверенної не на словах, а на ділі. Таким чином ми знову повинні повернутися до того, з чого почали: до взаємоборства висунутих народом кандидатів на посаду президента України.

Не заради Левкових і своїх пригод у концтаборах розповім один епізод. Гадаю, він цікавий саме третім персонажем у цій історії. Із концтабору число 36, який заслужено названо табором смерти, нас возили до лікарні табору число 35, а це 80 кілометрів по гірських дорогах Уралу. Політв'язнів, як правило, запресовували у так звані металеві „стаканчики", надзвичайно тісні металеві камери, схожі на саркофаги. В кожному „воронку" їх по дві. Менш небезпечних зеків возили в загальній камері. Поруч біля ґратів загальної камери та „стаканчиків"- саркофагів сиділа варта з вівчаркою. Отож коли ми вирушили із Кучино, де був табір ч. 36, я почув із сусіднього „стаканчика":

— Хто тут поруч?

Голос ніби знайомий, та все ж я не міг його відразу розпізнати.

— Микола Руденко, — відповідаю.

— Миколо! — почув радісний вигук. — Це Левко.

Ми перебували в одному таборі, але в різних режимах: я в суворому (чорнобушлатники), а Левко в особливому (смугасті). Зустрічатися ми не мали змоги — і тепер, запресовані у метал, не зважаючи на сорокаградусний мороз, ми насолоджувалися несподіваним спілкуванням. Щоб краще було чути, ми нерідко переходили на крик — і тоді до нашої розмови вступав той третій, заради якого я й пригадав цей епізод. Маю на увазі сержанта, біля ніг якого лежав велетенський вівчар, а поруч стояв автомат. Як тільки ми з Левком надто захоплювалися й розмовляли голосно, він робив нам зауваження чистою українською мовою:

— Хлопці, тихше. У кабіні лейтенант їде, він почує і тоді мені перепаде.

Ми притишували розмову, а хвилин через 15 уже знову переходили на крик — і знову сержант просив:

— Хлопці, розмовляйте тихше.

Читач легко може собі уявити, про що ми розмовляли з Левком. Разом з тим, він також може уявити, чим ризикував сержант. І все ж, він упродовж двох годин, коли ми долали Уральські гори, не боронив нам обговорювати найпекучіші табірні та світові проблеми. Отже цей третій реально існує — той, хто має стати кістяком української армії. Він існує всюди, у найнесподіваніших місцях. Бо хіба могли ми уявити, що в найлютішому із совєтських концтаборів є отакий український сержант? І, між іншим, поруч нього сиділо ще два солдати.

До речі, коли ми поверталися з лікарні, історія повторилася: ми знову їхали у „стаканчиках", а біля нас той самий сержант з вівчаркою. І знову мали змогу спілкуватися аж дві години. А це в тих умовах багато, дуже багато!

Чи могли ми тоді подумати, що прийде день, коли ми вже не просто вільні, а вшановані народною довірою, поїдемо по Україні, аби рекомендувати українському народові обрати на президента одного з найстарших політичних в'язнів плянети — Левка Лук'яненка?! Ні, не за те, що він найстарший зек, народ шанує Лук'яненка — це тільки елемент його біогра-

(Закінчення на стор. 4)

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ ПРЕЗИДЕНТОВІ АМЕРИКИ

Шановний Пане Президенте!

До Вас звертається українець з Києва, один з тих, що надіялись на візиту Президента Америки в Україну як на передачу естафети свободи від тих, хто здобув її, тим, хто її здобуває. Тим часом вже попереду йшла чутка, що Президент повезе до Києва лекцію.

В лекції було процитовано Шевченка:

Коли ми діждемося
Вашінґтона?
З новим і праведним
законом.

Ці слова ми повторюємо вже 130 років. Але тепер особисто від Вас, Пане Президенте, Україна чекала потвердження неминучості того нового праведного закону.

Велике диво мирної катастрофи останніх літ накреслене в книзі „Провидіння". Але серед усіх зусиль свобідної волі супроти глухого муру детермінізму першість належить Америці. Тільки вона під кінець прагматичного XX віку зуміла акцентувати пріоритет моральних вартостей. Більш того, вона демонстративно висунула їх проти комуністичного принципу сили.

І світ повірив у цілющу силу тих принципів, яким присягали наші предки на Біблії в твердій вірі, що ми будемо живі, доки нестимемо в серці ті принципи і живитимемо їх кожен день.

Я думаю, що день 1-го серпня 1991 року був великим як історична зустріч Президента Америки з країною великого болю і страждання. Але цей день був малий, бо принципи розмінялись на слова і політичні монети одноденної вартости.

За 12 років таборів і сибірського заслання я виніс переконання, що принципів розмінювати не можна ні за яку ціну, бо тратиш головне — свою мову і своє лице. Я дуже ціню ролю М. Ґорбачова, що став знаряддям в руках Провидіння, але не можу прийняти його мови, бо то мова його страшної партії та її газети „Правда".

В уяві я часто повертаюсь до фатального 1933 року. Пробую уявити: Президент Америки відкидає дипломатичні документи, підготовлені для офіційного визнання уряду СССР, оголошує в пресі всі матеріяли про організований голодомор в Україні і ставить питання про міжнародний суд над Сталіном:

— за осквернення священного дару життя,

— за організоване руйнування святинь,

— за переступ права людини на життя.

Сталін все заперечує в газеті „Правда", а новенький фюрер сміється, але втрачає певність себе. Газети критикують пізнього американського лицаря, але фіксують появу великої постаті — проти двох фюрерів!

Ваш виступ у Бабиному Ярі в Києві міг мати історіософський сенс, якби там було складено вибачення за той Уряд Америки, який дипломатично визнав уряд СССР саме в рік його найтяжчого злочину — організованого комуністами голокосту в Україні 1933 року. Це була фактична леґалізація злочинства і Пилатове „умивання рук". То був рік катастрофічної втрати принципів.

Великий поет Осип Мандельштам відгукнувся з концтабору на прихід Гітлера: „Ось побачите — він буде учитись в наших". Певно, цей печальний син ізраїльського народу відчув у 1933 році леґалізацію ґеноциду і вже одвертий голокост 1941 року.

Нині комунізм відмовляється від своїх досягнень на економічному, екологічному і моральному фронті... Але чи відмовляється він від імперії та її принципів? Чи вертається він до імперативів чести і обов'язку? Чи взагалі можливе при збереженні імперії повернення до свободи, до власності, до прав людини?

Наша плянета начинена атомною зброєю. Але ще гірше — вона засіяна продуктами насильства, дезінформації, ненависті. Напівправда і фальшиві стереотипи засліплюють нам очі. Все це сто літ виготовлялось як головна зброя для світової революції. Ця зброя і нині діє в напрямку морального ослаблення і розкладу. І ми самі є носіями бактерій.

Наш порятунок тільки на дорозі повернення до закону і заповідей, до духових вартостей, що віками живили наші принципи свободи і чести, підносили наш дух. Або ми віримо в закон всім серцем і всією душею, або — сіємо на камені і будуємо на піску.

Розтерзана Україна тяжко вистраждала цю істину і засиґналізувала світові чорнобильським попередженням. Україні і сьогодні не дають стати суб'єктом історії, щоб вона могла відповідати за себе. Її використовують як матеріял для латання дір прогнилої імперії. На неї чіпляють злі ярлики за те, що вона встає на ноги, і докоряють „національним еґоїзмом".

А тим часом комунізм закінчує останній акт бездарної драми майже безкровною комедією переодягань. Захід на радощах кидається йому в обійми і пропонує престижні костюми. Гласність торгує щораз більшими дозами засекреченої правди. Отупілі (де від ситості, де від голоду) маси живуть мудрістю мухи-одноденки.

Що ж нам робити, щоб зупинити в імперії явне, а на Заході приховане сповзання в прірву?

Ми знаємо, що християнська ясність духу і суворий стоїцизм давали предкам належну мудрість.

Ми вже знаємо, що може дати наука.

Чогось вищого за мудрість високого духа у нас нема і ніколи не буде. Але духом треба підноситись до ідеалів і живити їх кров'ю серця кожен день.

День 1-го серпня був майже утрачений.

Але сьогоднішній і завтрішній день дає нам нову шансу. І хай допоможе нам Бог.

З пошаною,

Євген Сверстюк

Філядельфія, 10-го серпня 1991 року.

(Закінчення на стор. 4)

М. Боянівська

СЛАВА КНЯЖОГО ГАЛИЧА

Нещодавно у Галичі вийшла друком гарно ілюстрована книжечка співробітника Львівського Інституту Суспільних Наук (незабаром він змінить назву на Інститут Українознавства) Юрія Лукомського „Архітектурна спадщина давнього Галича". Її не можна читати без хвилювання. Адже з стародавньою княжою столицею, яка дала назву Галичині, пов'язані славні сторінки історії українського народу.

Гарно і поетично розпочинає молодий вчений свою книжку: „Як їхати в ясну днину колією чи гостинцем з Бурштина до Галича, справа на обрії перед подорожніми виринає на височині одинока білокам'яна будівля. Це церква св. Пантелеймона — єдина збережена на поверхні землі окрушина давньої галицької архітектури. Багато води сплило Дністром з того часу, як Галич вигравав на сонці золотими й срібними шоломами бань та верхів чисельних храмів, палаців і веж. Сумна доля спіткала величну столицю славних українських князів. Немає, мабуть, подібного закутку, де було б пролито так багато сліз і крові, як тут, на берегах Дністра. Тому не дивно, що в цій мальовничій місцині, яка дала назву всьому нашому краю — Галичині, не побачимо зараз перлин середньовічної архітектури. Всі вони, крім стін церкви святого Пантелеймона, стерті з лиця землі".

Далі автор розповідає про кожну з церков, висвітлює історію її дослідження. Привертають увагу ілюстрації — пляни храмів і здійснені на їх основі реконструкції зовнішнього вигляду. Докладно схарактеризовано дослідження професором Ярославом Пастернаком головної святині Ярослава Осмомисла — церкви Успіння Богородиці. Цікаво прочитати і про ті пам'ятки, які досліджувала експедиція Інституту Суспільних Наук під керівництвом самого Юрія Лукомського. Серед них церква св. Кирила під митрополичим лісом Діброва, „квадрифолій" у селі Побережжя, поховальна каплиця другої половини XII ст. на „Царинці", Благовіщенське церквище XII ст. на полі „Церквиська" в Крилосі та інші. Експедиції проводяться на кошт Академії Наук України та Українського товариства охорони пам'яток історії та культури. Велику допомогу подає Івано-Франківський облвиконком. На жаль, брак коштів дуже обмежує розмах дослідів. Не вистачає засобів і на надрукування праць археологів та істориків.

Але не бракує вченим наснаги до праці. Дуже переконливо звучать загальні висновки автора: „Величаво виглядав Галич у час свого розквіту. Головним ядром міста була княжа твердиня на Крилоській горі з прилеглими до неї садибами бояр, монастирів і торговельно-ремісницьким Подолом. Її, ніби вінком, оточували на певній віддалі численні передмістя зі своїми намистинами — білокам'яними храмами. Вони неначе відстоювали велич головної святині столиці — собор Успіння Богородиці".

Бурхливий розвиток міста зумовив появу великої кількости монументальних будівель. Всіх їх відносимо до витворів Галицької архітектурної школи, яка зформувалася на початку XII ст. Їм притаманні романська техніка будівництва з білого каменю і водночас східні канони плянувально-просторової композиції. Творче злиття цих двох елементів на ґрунті глибоких місцевих традицій зродило в Галицькій землі таке багатство архітектурних типів і форм, яке подивляли не лише у наших князівствах Давньої Русі, але й у середньовічних державах Заходу і Сходу.

Уламки білого каменя та полив'яних плиток, якими всіяна земля літописного Галича, ще багато можуть розповісти про архітектурну спадщину стольного міста. Та разом з успішним вивченням нових об'єктів гостро стоїть проблема збереження вже відомих, досліджених пам'яток. Дотепер старі церквища розорюються, нищаться або стоять пусткою, забуті людьми і помалу гинуть. Невже ми зараз допустимо до цього? Я все таки вірю в те, що кожне місце, освячене ще в часи княжого Галича, відродиться, стане доступне, відоме нам і всім і освятить наше майбутнє!

Згадаємо слова видатного історика України Івана Крип'якевича: „Треба, щоб у нас усіх була жива пам'ять всього того, що створив колись український дух, що добула українська шабля. Великі діла предків викликують гордощі в нових поколінь — річ така потрібна серед буденщини, кожного свідомого громадянина знати славне минуле свого народу, щоб із нього витягати науку для теперішнього й майбутнього кращого життя".

Інститут Суспільних Наук у Львові Української Академії Наук плянує велику наукову конференцію з проблем історії та культури Галицько-Волинського князівства. Довідуємось також, що Фонд Катедр Українознавства має намір провести влітку наступного року наукову екскурсію на місце розкопів Галича та інших княжих міст і твердинь — Звенигорода, Тустані, Плісneська.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дітей України

Час від часу ми маємо нагоду вітати поміж нами групи дітей з України, які приїздять на лікування, відпочинок чи таки просто на відвідини до родин. Ми простягаємо їм, як можемо, руку допомоги, уболіваємо над ними, коли серед них є жертви Чорнобиля чи інших недуг, але у порівнянні зі старшими віком гостями з України — дітей бачимо тут обмаль.

Чи тільки тут? Чи не зауважуємо ми, що кількість українських дітей в загальному меншає, а багатодітні родини — це вже спомини, бо таких у нашій спільноті тепер не буває? Вже довгі роки ми бачили та писали про те, що серед українських родин у діяспорі запанувала система мати двоє дітей, часом троє, а четверо уважається вже рідкістю, яка викликує подив чи здивування.

Але тому що ми творимо лише маленьку частину нашого народу, ми не брали цієї справи надто поважно, хоч менша кількість дітей вже тепер відбивається на кількісному стані українських шкіл, молодечих організацій чи парафіях обох церков.

Однак останні демографічні дані з України ставлять проблему приросту населення в повному застрашаючому виді та справді б'ють на сполох. Хоч на підставі звіту заступника начальника Управління демографічної статистики Є. Тимошенко за перших шість місяців цього року, як і минулого, смертність і народження залишилися на попередньому рівні, однак це лише тому, що приріст населення в республіках Середньої Азії дуже високий. Зате в европейських республіках приріст значно зменшився, а найбільше таки в Україні. Зменшення кількости народин розпочалося ще в роки Великого голоду, але сьогодні демографічна статистика показує, що в Україні померло 17,000 осіб більше, ніж народилося, а в розрахунку на 1,000 осіб населення на 1990 р., то показник знову найнижчий — 0,6 проміля (один проміль — 0, 1 процента).

Цей катастрофічний стан в Україні зовсім зрозумілий. Скільки молодих батьків хоче після Чорнобиля приводити на світ дітей, не знаючи, чи вони будуть здорові та чи на них не буде мати впливу радіяція, що все ще так сильно занечищує великі простори України та її води.

Невідрадна економічна ситуація також не впливає на бажання виставляти на голод чи недоживлення нові покоління, а конечність постійної праці жінок відбирає у них бажання материнства, коли ще це пов'язане з такими невигодами щоденного життя, як брак мешкання, ґіґієни і мінімальних вигод.

Все це для нас повністю зрозуміле і оправдане, а все ж журба за дальшу долю дітей України, за дальший природний приріст нашого народу, за сотні тих, що залишаться моральним і фізичними каліками в наслідок радіяції, викликає страх і журбу.

Бо хто прийде на зміну, коли дітей в Україні так мало?

О-КА

Пам'яті губернатора Канади Р. Міченера

У вівторок, 6-го серпня ц. р. в Торонто помер колишній генеральний губернатор Канади (1967-1974) Роланд Міченер. Його постать як видатного канадського державного мужа заслуговує на увагу з багатьох причин.

Насамперед треба відзначити, що він був довголітнім членом Консервативної партії, послом від цієї партії в онтарійській леґіслятурі (в 1940-их роках), а опісля у федеральному парляменті (в 1950-их роках). Він став генеральним губернатором Канади на рекомендацію ліберального прем'єр міністра Лестера Б. Пірсона. Правда, Міченер окреслював себе жартома, що він консерватист із великого „К", а одночасно ліберал з малого „л", проте не партійна приналежність грала ролю при його найменуванні найвищим урядовцем Канади — заступником королеви Єлисавети II в цій країні. Пірсон дивився на кандидата на це становище не з точки погляду на партійну приналежність, а з уваги на загальноканадські державні інтереси, даючи котрийсь там раз доказ, що для нього „салюс реі публіце" — найвищий закон. В історії Канади таких прикладів понад партійности в державних справах більше — добрий приклад для інших політичних середовищ!

Як генеральний губернатор, Роланд Міченер мав багато праці таки в першому році урядування: це ж був рік століття канадської федерації (1867-1967). Він вив'язався похвально зі своїх завдань не тільки в вислід великої політично-дипломатичної практики, але й в результаті своєї погідної й приступної вдачі й відданости фізкультурі. Як ніхто з його попередників, а теж і наступників, не займався так спортом, як Міченер. Вистачить згадати, що кожного ранку він вправляв біги, грав гокей, теніс і був неперевершеним туристом. Коли після відходу на емеритуру, Оттава назвала в його честь одну гору в Скелястих горах „Міченером", то він був першим альпіністом, що вийшов на її вершину.

Мені довелося мати контакт з покійним генеральним губернатором вже з самого початку його урядування. Цей контакт почався на... спортовому полі, незважаючи на (сумний, як дехто хоче) факт, що я крім навколосвітніх подорожей ніяких інших „спортів" не управляв. Отож у 1967 році з нагоди століття Канади виникла в Оттаві ідея „голодового маршу" в день подяки (7.X.) з призначенням заощаджених грошей на голодуючі країни. Організаторами маршу були Комісія сторіччя й Міжнародний комітет допомоги голодуючим країнам. Як спортовець, Р. Міченер був його патроном і фактичним провідником. Підписаний входив у склад почесної Президії маршу, як член Королівської Комісії й Столітнього комітету в Оттаві. Всі учасники зібралися коло Рідо Голл в 10-ій год., і мали пройти пішки до парляментарної гірки (яких 2 кілометри віддалі). Марш очолив Р. Міченер. Спочатку ми йшли в близькій віддалі від нього.

Все ж привиклий до маршів і щоденного „бігання", він скоро випередив нас і тільки декому вдалося разом з ним прийти на парляментарну гірку. Решта відстали, не кажучи вже про автора цих рядків, що не звик до скорої ходи. Тактовний генеральний губернатор не починав церемонії „голодового дня подяки", доки всі члени маршу не засіли на почесній трибуні перед оттавським парляментом. Він, а після нього й інші члени маршу (міністер П. Мартін, голова комітету М. Едмендс тощо), виголосили відповідні промови й спожили по одному символічному сухарикові.

Коли після закінчення церемонії я пробував виправдатися за припізнення й недотримання кроку Міченерові, він „потішив" мене жартома:

— Коли вам буде 67 ро-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА БАГАТА, АЛЕ ЗАНЕДБАНА. ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ СТАТИ НА ВЛАСНІ НОГИ. ПЕРЕШЛІТЬ ВАШУ ДИВІДЕНДУ І ПОЖЕРТВУ НА ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Студенти української мови отримали стипендії

У п'ятницю, 7-го червня, відділ слов'янських мов і літератур Піттсбурзького університету разом з Українською Студентською Організацією влаштували святочну роздачу нагород для студентів української мови.

Свято започаткував голова слов'янського відділу проф. Оскар Сван, який представив проф. Христину Раковську з Каягоґа каледжу в Огайо. Проф. Раковська промовляла на тему „Вивчення чужих мов в XXI сторіччі". У своїй промові проф. Раковська навела декілька прикладів як знання чужої мови може допомагати в кар'єрі. Також Михайло Комічак, довголітній і двомовний дитектор української програми в Піттсбурґу, поділився своїм особистим досвідом, говорячи про значення української мови.

Інструктор української мови Катерина Довбенко вручила нагороди слідуючим студентам, які вивчали українську мову продовж року: Ненсі Е. Друаш, Мотрі П. Палюх, Еймі Д. Волфінґер і Юрієві Вовчукові. Після роздачі стипендій була перекуска.

Фонд Української Мови був започаткований 1984 року і допомагав студентам, які записувалися на курси української мови. Пожертви на Фонд Української Мови приймається круглий рік і є вони звільнені від податку (4-22903). Бажаючі зложити пожертви можуть це зробити, виставляючи чек чи грошовий переказ на адресу: Ukrainian Scholarship Fund, Slavic Department 141 7 CL, University of Pittsburgh, Pittsburgh, Pa. 15260.

За дальшими інформаціями можна телефонувати на число: (412) 443-5384.

К. Д.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

МАЄМО НА ПРОДАЖ

ЧУДОВІ КАРТОЧКИ

знаних українських мистців, видання „Хвилі Дністра" з Клівленду, на всякі оказії, по дуже приступних цінах.

Комплет —

українських церков .... 12 різних карточок — 6 дол.
ікон .... 12 різних карточок — 8 дол.
вишивок .... 16 різних карточок — 6 дол.
квітів .... 16 різних карточок — 9 дол.
народних мотивів .... 12 різних карточок — 7 дол.

Можна набувати в книгарні Свободи.
Мешканці стейту Ню Джерзі зобов'язані долучити до ціни 7% продажного податку.

Рідна Школа Українознавства ім. Лесі Українки при УККА Морріс Кавнті, Н. Дж.

— оголошує —

ПОЧАТОК ШКІЛЬНОГО РОКУ

від садочку до 12-ої кляси

7-го ВЕРЕСНЯ 1991 р. — 11-та год. ранку — МОЛЕБЕНЬ в церкві св. Івана Хрестителя, Виппані, Н. Дж.
РЕЄСТРАЦІЯ
14-го вересня 1991 р. — 9-та ранку до 12-ої дня, перший день навчання
Frelinghuysen Junior School, Hanover Avenue
Morris Township, N. J.
РЕЄСТРАЦІЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ
9:30 год. ранку — СХОДИНИ БАТЬКІВ

За Управу Батьківського Комітету:

Христя Крижанівська голова (201) — 377-7234
Юрій Станько заступ. голови (201) — 766-9644
Ліда Черниченко заступ. голови (908) — 879-4978

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА

повідомляє, що

33-ий З'ЇЗД УЗХ

— у 60-ліття СВОГО ІСНУВАННЯ —

відбудеться в днях 31-го серпня до 2-го вересня 1991 року. на Оселі ім. Олега Ольжича у Лігайтоні, Па.

У ПРОГРАМІ З'ЇЗДУ:
НЕДІЛЯ, 1-го ВЕРЕСНЯ ц. р., год. 1-ша по пол.

— ЮВІЛЕЙНИЙ ОБІД —

Виступ гостей з України — письменниці ГАЛИНИ МОГИЛЬНИЦЬКОЇ

У мистецькій програмі: — „АНСАМБЛЬ КАЗКА".

Запрошуємо до участи Відділи, делегатури та все членство. У справі приміщення звертатися до адміністрації оселі.

UKRAINIAN HOMESTEAD
1230 BEAVER RUN DRIVE
LEHIGHTON, PA. 18235
Tel.: 1-215-377-4621

Союзівка...

(Закінчення зі стор. 1)

„Міс Союзівка '92" Софія Ільчишин у першому танку з управителем оселі Іваном Флисом, мол.

яка тепер проживає в Ґлендейл, Арізона. Серед безлічі квітів відходяча „Міс" Марта Куропась передала урядування новій кралі.

Після ґратуляцій, виголошених У. Дячук, за традицією перший вальс з новообраною „Міс Союзівкою" протанцюав управитель оселі Іван Флис, мол. Галя Шульга була запрошена до танцю заступником управителя Іваном Коцуром, а Ірина Гупка — головним радним УНСоюзу і колишнім довголітнім управителем Союзівки Володимиром Квасом. Марта Куропась розділила танець з А. Голубом.

Імпреза, яку провадила керівник мистецьких програм і головна радна УНС Аня Дидик-Петренко, відбувалася під погідним зоряним небом на терасі „Веселки". Попередньо, о год. 8:30 вечора у залі „Веселки" пройшов концерт співака кабаретового стилю Алекса (конферансьє була Оля Ходоба-Фриз), після чого впродовж вибору „Міс Союзівки" та забави грала оркестра „Водограй".

Софія Ільчишин походить з Парми, Огайо, де з відзначенням закінчила школу українознавства. Членка 358-го Відділу УНСоюзу, вона отримувала освіту в Стейтовому університеті Кент та в Гантер коледжі в Ню Йорку, де отримала спеціяльність знавця російської мови та психолога. С. Ільчишин постійно бере активну участь в житті української громади. Довгі роки вона належить до Пласту та була членом ТУСМ; вивчала українські танці у Роми Прийми-Богачевської, була членом танцювальних груп „Каштан" (Клівленд) та „Чайка" (Йонкес, Н. Й.). Кілька років підряд Софія працювала на Союзівці, а в даний час завідує адміністрацією „Свободи". Софія почуває себе правдивою українкою і разом з українським народом переживає всі його турботи і радості.

Перша дружка новообраної Міс, Галина Шульга є членкою 25-го Відділу УНСоюзу, а друга дружка, Ірина Гупка — 488-го у Фініксі.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

присязі захищати законно обрану владу та свій народ, не коритися самозваним організаторам заколоту. З подібним закликом до військовиків, до КҐБ та міліції звернулися і представники страйкових комітетів Донбасу, зокрема з Донецького, Макіївки, Красноармійського.

Спілка Офіцерів України звернулася до всіх офіцерів зі закликом не посилати вояків проти народу, не визнавати влади самозваного надзвичайного комітету, підтримати законну владу України та СССР, не забруднювати своїх рук кров'ю робітників і селян, бути справжніми захисниками батьківщини. „Маймо честь, панове офіцери!" — так закінчувалося звернення Спілки Офіцерів України до своїх колеґ.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

Пам'яті...

(Закінчення зі стор. 2)

ків, як мені, тоді напевне маршуватимете швидше...

І справді, народжений у 1900 році, тодішній генеральний губернатор Канади був зразком виспортованого „молодика", яким залишився до останніх днів. На жаль, автор цих рядків не приспішив своєї ходи в 67-му й пізніших роках, навпаки сповільнив її, навіть їдучи автом...

Вертаючись до покійного, мусимо ствердити його небуденність і безпрецедентність як у фізичному, так і в духовному аспекті. Як сказано, таких генеральних губернаторів Канада не мала ні перед, ні після нього. Відійшов у вічність великий політик-дипломат, патріот Канади — не однієї з канадських партій, виророзумілий і приступний державний муж, чесна й добра людина й — не на останньому місці — здоровий і фізично загартований спортовець.

Яр. Рудницький

Союзівка. — Це, що їм не вдалось минулого року, Юрій Колб і Андрій Кордіяк, змагуни із західної України, здобули цього року — примат у подвійній грі в групі чоловіків.

ТЕНІС НА СОЮЗІВЦІ

Змагуни з України перемогли у подвійних іграх

Фіналісти у подвійних іграх ізздобуткамитрофеями.

У турнірі, що відбувався тут на відновлених кортах заходами Карпатського Лещетарського Клюбу в суботу і неділю, 10-го і 11-го серпня, взяло участь 13 пар в групах чоловіків, сеньйорів і мішаних пар.

У фіналі чоловічої групи пара Колб — Кордіяк перемогли Юрія Савчака і Олександра Олинця вислідом 6-1, 1-6, 6-3. У півфіналах Колб — Кордіяк елімінували Романа Цікала і Івася Луцького, 2-6,6-3, 6-3, а Савчак — Олинець Юрія Грабця і Юрія Петрикевича: 6-4, 4-6, 7-5.

У групі сеньйорів Савчак — Олинець перемогли у фіналі Грабця — Петрикевича: 6-3, 3-6, 6-4.

У групі мішаних пар свій минулорічний успіх повторив Ю. Грабець здонькою Ларисою, перемагаючи у фіналі подружжя Юрія і Віру Попелів: 7-5, 6-2.

Турніром проводила комісія в складі Ю. Савчак, Ю. Попель і інж. Роман Ракочий, ст. Вони й роздали фіналістам нагороди Союзівки.

Наступний турнір на оселі УНСоюзу — це першенства УСЦАК під час довгого вікенду з нагоди Дня Праці.

Президія...

(Закінчення зі стор. 1)

Кадігробов; голова Харківського відділу Руху В. Пасічник; голова обласної організації ДПУ В. Щербина; голова обласної організації УРП, депутат Обласної Ради І. Кравців; співголова обласної організації ПДВУ В. Рижов; голова ради Об'єднаної Соціял-Демократичної Партії України, народний депутат В. Московка.

Голова Всеукраїнського Страйкового Комітету В. Іващенко звернувся до народу України з закликом готуватись до всеукраїнської акції непокори на випадок введення військової диктатури на території України. ВСК поставив вимогу перед Верховною Радою України проголосити недіючими постанови державного комітету надзвичайного стану на території України і проголосив передстрайкову готовість на всій території України.

Комітет Громадянської Згоди Львівщини видав звернення з такими ж закликами і гостро засудив антиконституційні дії змовників. Свою заяву КГЗ закінчив зверненням до військовослужбовців, щоб вони утрималися від насильницьких дій проти законно обраних органів влади та проти народу. Автори заяви констатували, що перебування в КПСС об'єктивно сприяє антиконституційному переворотові.

Львівська Обласна Рада закликала населення зберігати порядок, самодисципліну, не вдаватися до нерозважливих вчинків, не піддаватися на провокації. А при спробі насильницького усунення демократично обраної влади відповісти масовими акціями непокори.

Провідні члени ДПУ Ю. Бадзьо, В. Гейченко, В. Дончик, Ю. Цеков та І. Ющук оцінили введення надзвичайного стану як антиконституційний акт і державний переворот, закликали Верховну Раду рішуче відмежуватися від заколотників, денонсувати союзний договір 1922 року і проголосити повну незалежність України.

Президія ПДВУ засудила заколотників і закликала народ гуртуватися навколо законних органів влади України, а вояків закликала не підтримувати змовників. ПДВУ закликала будувати незалежну Українську державу ненасильницьким шляхом, методами толерантности і миру.

З Донецького 19-го серпня А. Болдирєв повідомив, що практично всі шахти готові до страйку, а на 16-ти шахтах об'єднання „Павлоградвугілля" (західній Донбас) страйк уже розпочався. Проголосили початок страйку від 22-го серпня 95 відсотків шахт Червонограду.

Демократичний Бльок Київської Міської Ради надіслав вимогу до Верховної Ради України вжити всіх заходів, для збереження конституційного ладу і державної незалежности України, закликали військових не брати участи у заколоті, а народ до спокою, а у випадку найменших ознак спроби повалити законну владу — вдатися до загальної акції громадянської непокори.

У Донецькому облвиконкомі 19-го серпня зібралися голови міських і районних рад та керівники найбільших підприємств і вирішили закликати народ до спокою, щоб не допустити до кровопролиття та не спровокувати введення танків. Щоправда, заступник голови обласного управління внутрішніх справ Михайло Корнієнко заявив, що створений ним спеціяльний оперативний штаб схвально ставиться до перевороту, але його турбує, що інтеліґенція та „неформали" і шахтарі підтримують Єльцина. Більш того, шахтарські лідери оголосили, що опівночі з 19-го на 20-го серпня оголосять страйк усі шахти, якщо парлямент України не визнає недійсним в Україні незаконний надзвичайний комітет.

Органи міліції в області, заявив Корнієнко, перебувають у стані підвищеної готовости, а серед останніх подій виділив два повідомлення: в м. Єнакієво пограбовано банк, вкрадено 20, 000 карбованців, а в Донецькому група членів Руху влаштувала демонстрацію перед будинком Міської Ради.

Керівник обласного управління внутрішніх справ однозначно висловився за підтримку змовників, за верховенство союзних законів над республіканськими і оголосив, що у Донецькій області надзвичайний стан введено. Ця його заява суперечила заяві Л. Кравчука, що в республіці немає потреби вводити надзвичайний стан. Корнієнко і прокурор Донецької області Михайло Давиденко заявили, що підтримують надзвичайний комітет і вважають його постанови обов'язковими на всій території СССР. Прокурор також заявив, що такі переміни треба було здійснити ще рік назад. Секретар Донецького Обкому партії Євгеній Міронов закликав недопустити шахтарських страйків, застосовуючи рішучі заходи. Довідавшись про заяву Л. Кравчука, присутні вирішили, що останнє слово все ж належить Верховній Раді України та Союзу.

Проте Донецька Міська Рада різко засудила надзвичайний комітет і рішуче стала на захист державного суверенітету України, скерувавши лист до Верховної Ради і звернення до народу з закликом захищати законно обрану владу. Звернення підписали 50 депутатів Донецького, серед яких народні депутати України Гусєв, Корнєєв та Сєрєбряніков .

Найпершими різко запротестували проти узурпації влади самозванцями Народна Рада, Рух, УРП, які відразу ж підтримали Єльцина і гостро засудили змовників. Від Народної Ради виступив на пресовій конференції 19-го серпня Михайло Горинь, який закликав громадян, урядових осіб та військових іґнорувати всі дії путчистів та підпорядковуватися виключно законам України.

Гостро засудила заколотників Черкаська Міська Рада, татари Криму, Тернопільщина, Івано-Франківщина та інші області. Після таких листів до Верховної Ради Л. Кравчук врешті заявив у телефонічній розмові з Москвою, що він не підтримує заколотників, що народні маси на площі у Москві сприйняли дуже похвально.

Зі штабів київської та одеської військових округ надійшли повідомлення, що військової сили проти народу та уряду України застосовувати не будуть. На територіях різних областей з'явилися тисячі вояків совєтської армії, але без техніки. Та вже вранці 21-го серпня стало ясно, що переворот не вдався, а вечором того ж дня танки залишили Москву.

ЗГІДНО З НАЙНОВІШИМИ ОПИТАМИ переведеними газетою „Ню Йорк Таймс" і телевізійною мережею Сі-Бі-Ес у ЗСА, то два вже і так відомі росіяни вибилися до нових висот в очах американських громадян. Отже опит переведений у вівторок увечері, ще перед точними потвердженнями, що задуманий переворот „банди вісьмох" розпався, американці в 66 відсотках із усіх опитуваних були високої думки про президента СССР М. Ґорбачова і тільки 5 відсотків були невдоволені з нього. У порівнянні з переведеними опитами на початку червня значно підвищило опінію американців про М. Ґорбачова. Так само 28 відсотків американців, хоча і без достатніх інформацій про президента Російської СФСР Боріса Єльцина, були позитивної думки про нього, а тільки 10 відсоткам він не був до вподоби.

ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ в НЮ ЙОРКУ

ділиться сумною вісткою з членами та українською громадою, що дня 16-го серпня 1991 р. відійшов у вічність

бл. п.

д-р БОГДАН Я. ЦИМБАЛІСТИЙ

видатний член УІА, довголітній голова Українського Музею, автор багатьох наукових праць і активний громадський діяч.

Опечаленій дружині і родині складаємо найщиріші співчуття.

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ

печально повідомляє своє членство та українську громаду, що в неділю, 18-го серпня 1991 р. відійшов у вічність, по важкій недузі на 77-му році життя

сл. п.

ВОЛОДИМИР ВАРВАРІВ

кол. адміністратор театру під керівництвом В. Блавацького, довголітній скарбник ОМУС-у.

ПАРАСТАС — четвер, 22-го серпня, год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Насевичів, 109 Іст Тейбор Рд., Філядельфія, а похорон з церкви Христа Царя, у п'ятницю, 23-го серпня, год. 10-та рано, на цвинтар св. Марії на Факс Чейс, Па.

Опечаленій родині складаємо щирі вислови співчуття. Вічна Йому Пам'ять!

НЕБУДЕННИЙ КОНЦЕРТ АРТИСТІВ З УКРАЇНИ

Лавреатів виконання пісень Володимира Івасюка та фестивалю „ЧЕРВОНА РУТА"

відбудеться в ЧЕТВЕР, 29-го СЕРПНЯ 1991 р., год. 6:30 веч. в залі Українського Народного Дому, 140 2-га Аве. Н. Й.

В ПРОГРАМІ

дует „ПИСАНКА"

ОКСАНА САВЧУК — сопрано **ІВАН КАБАЦЮК** — цимбали та **ОЛЕГ МАРЦИНКІВСЬКИЙ** — співак і композитор при власному акомпаніяменті КОБЗИ

Виконують — гуцульські, буковинські, народні і сучасних авторів пісні, а також релігійні і стрілецькі.

На концерт запрошує Дирекція Українського Народного Дому в Ню Йорку. Дохід призначений на видання українського дитячого журналу „Соняшник" у Києві.

Золотоверхий храм Христа Царя і Матері Божої Зарваницької у Філядельфії

В західній частині міста Філядельфії, у дільниці Найставн, пишається золоченими банями українська католицька церква Христа Царя. Своєю зовнішністю вона подібна до інших церков, і все ж вона є особливою.

Церква Христа Царя постала на прославу Матері Божої. Це — виконання обітниці, яку зложив жонатий священик перед іконою Пресвятої Богородиці у відпустовій Зарваниці: у першій парафії, яку дістане на новому поселенні за океаном, за рятунок родини під час Другої світової війни, дати до почитання ікону Матері Божої Зарваницької.

За благословенням єпископа Костянтина Богачевського, колишній декан Зарваниці о. Василь Головінський заснував парафію. Першу Службу Божу відправив в малому приміщенні над ґаражем. Число парафіян зростало, і було розпочато будову церкви.

В 1954 році мистець, св. п. проф. Петро Андрусів намалював ікону Богоматері на підставі копії, зробленої мистцем В. Іванюхою, і фотографії ікони Матері Божої Зарваницької. Ікону благословив джерельною водою з каплички із Зарваниці еп. Костянтин Богачевський.

Дня 7-го жовтня 1974 року відбулася до Ікони перша проща парафії св. Йосафата з Френкфорду, яку очолював о. Мирослав Харина. На прохання пароха о. Василя Головінського, за благословенням еп. Костянтина Богачевського і посередництвом еп. Івана Бучка, документом із 18-го грудня 1956 р., Апостольська Столиця надала церкві Христа Царя відпусти на неділі і свята на 7 років, з можливістю віднови.

В 1965 році закінчено будову церкви, а в останню неділю квітучого травня при численній участі священиків і вірних еп. Амвросій Сенишин посвятив церкву Христа Царя і Матері Божої Зарваницької.

В 1972 році прийшов до помочі о. пароховi Василеві Головінському молодий, енергійний священик о. Мартин Канаван. Парафія підготовляла свято коронації ікони. Срібні корони для Марії і дитяти Ісуса виконав мистець Богдан Мухин, а благословив Папа Іван XXIII.

А 14 травня 1973 року коронував ікону в церкві Христа Царя Блаженніший Патріярх Йосиф І.

...Серця дрижали у
церковних мурах...
Молитву гомін дзвонів
перевершив,
цілуючи одвірки в Храмі
Юра,
Коронував Пречисту
Йосиф Перший!

— Під Твою милість...
вдячно, торжественно,
молитва всесвітом
понад лани пшениці...
— Навіки, Діво, будь
благословенна
тут в прибраній, там —
в рідній Зарваниці!

Як колись там, так тепер у церкві Христа Царя на іконі Матері Божої виднiють вота — коралі, перли, дукати — за вислухані молитви, за уздоровлення. І весною 1974 року Апостольська Столиця надала церкві повні сталі відпусти.

Іконостас, який виконав 84-річний майстер Дмитро Когутіч із Клівленду, поблагословив Блаженніший Патріярх Йосиф І 22-го вересня 1976 року.

За час адміністрації о. Мартина Канавана парафія сплатила борги за будову церкви.

Від 1979 року парохом церкви Царя Христа є о. митрат Іван Біланич. Отець подбав, щоб церква була величавою. Він попросив мистця Святослава Гординського розмалювати наш храм. Крім запрестольних ікон, мистець намалював два іконопортрети — Блаженнішого Патріярха Йосифа І і Митрополита Андрея Шептицького. Над бічним престолом Розп'яття Ісуса приміщений фресковий живопис Хрещення України, а над престолом Матері Божої — фресковий живопис з історії Парафії Христа Царя.

Слід згадати, що при парафії є Марійська Дружина Матері Божої Зарваницької, дружина вівтарних юнаків і мішаний хор.

В храмовий день, неділю, 27-го жовтня ц. р., відбудеться в церкві Христа Царя посвячення іконопортретів і образів. Ласкаво просимо колишніх парафіян Подільської Зарваниці занотувати собі цю дату, щоб взяти участь у цих святкуваннях, як також всіх людей доброї волі, у яких є бажання прийти з поклоном до Пресвятої Богородиці. Просимо голоситися на адресу: Christ the King Ukrainian Catholic Church, 1629 West Cayuga St. Philadelpia, Po., 19140 і слідкувати за дальшими оголошеннями.

На рідних землях відновляється відпустова Зарваниця. Прибудьмо і ми за океаном з поклоном до Матері Божої, щоб єднала нас у молитвах для світлого майбутнього прийдешніх поколінь.

А. М.

Перед...

(Закінчення зі стор. 2)

фії. Левко Лук'яненко заслуговує стати президентом України через те, що ніхто так не вистраждав бажання бачити Україну вільною, самостійною, як за 27 років неволі вистраждав Левко. Та ще й 40 днів у камері смертників...

Я бачив ненависть деяких молодих членів УРП на її другому з'їзді, коли хтось не погоджувався з їхніми ультравимогами. І скільки спокою, зрівноваженої мудрости було в поведінці Лук'яненка! Лише справжній філософ, філософ від народження, здатний прожити усе своє свідоме життя серед злоби, тупости, тюремної брутальности — прожити там, де є тільки тортури і знущання — і вийти звідти з душею, що сповнена добра, любови, миру.

Я не беруся висловлювати передбачення, хто буде обраний президентом України. А проте зауважу: Левко доволі спокійно ставиться до того, буде він обраний чи не буде. Але йому, як і всім нам, хочеться одного — аби Україна здобула такого президента, який міцно і надійно захищатиме її суверенітет.

Сьогодні Україна знову повернулася до купонів. Вже, здавалося, що нагромаджено достатньо товарів, аби відмовитися від брудних паперових простирадл, котрі доводиться тягати за собою в кишенях. Десь мабуть півтора місяця тому республіканський уряд скасував купони, населення України зідхнуло полегшено. Та дуже швидко довелося переконатися, що нам, українцям, ще дуже далеко до вільної торгівлі плодами нашої праці. Протягом місяця Україна опинилася в такому ж самому стані, в якому перебуває Росія — ні макаронів, ні ковбаси, ні масла. Словом, нічого такого, чим можна нагодувати родину. З першого серпня довелося знову ввести купони. І це вже мабуть надовго. А разом з тим правоохоронним органам України доручено перекрити всі шляхи, якими товарні ріки витікали з нашої землі. Це гірко, дуже гірко, що нам доводиться вживати таких заходів. Як це далеко від вільного ринку, про який ми нині так багато говоримо! І все ж покищо іншого шляху немає. Україна мусить захищати власний народ від голоду.

Разом з тим, можна й порадуватися, що, зрештою, прийшов такий час, коли вона дістала змогу робити це на законних підставах. Звичайно, Україна виконує призначені їй достави хліба та інших сільськогосподарських продуктів, але ж раніше Москва забирала все, геть чисто все. Лишалася тільки солома на полях, якою потім доводилося годувати худобу, аби вона не попадала з голоду.

Осінь і зима цього року стануть вирішальним періодом у боротьбі за справжній суверенітет української держави. Уже, бач, і Єльцин оголосив, що він готовий підписати союзний договір. Ба, навіть уже відомо, що Росія і Казахстан першими його підпишуть. Інакшу позицію займає Україна. Ну звичайно ж, це не може втішити центр, але ми маємо право і зобов'язані думати про свій власний народ, його добробут і його культуру.

Відкритий...

(Закінчення зі стор. 2)

P. S. Поки цей лист перекладали, раптом реалії вчорашнього дня втратили вагу. В імперії відбувся воєнно-поліційний переворот. Важко було уявити бездарніший хід морально-політичних банкрутів. Традиційно деструктивні сили взяли на себе державну конструктивну місію. Їм здалося, що їхня обструкція вчорашнього ліберального режиму збагатила їх мудрістю позитивної роботи. І вони хочуть ще раз спробувати тотальною демагогією затримати еволюційні процеси. Вони роблять те, що вміють.

Настала пора відважних лідерів типу Єльцина, здатних підняти гасло „Свобода або смерть".

Страждені наші народи мусять зібрати всі свої сили для стоїчного опору. Тільки віра у вищу справедливість і неминущі вартості, на яких тримається світ, може нам дати ту силу.

19-го серпня 1991 року.

DOOR TO DOOR
PARCEL SERVICE TO
UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA
BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA
LENINGRAD, MOSCOW
All costs included
• Money
• Car sales
• We send parcels with used and new clothing minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT.
• Flower delivery • Standard food parcels - regular and express
BY: INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212
Tel. (716) 894-9880

4 weeks
SHORTEST WAITING PERIOD
You can send **VOLGA** or **LADA** to your family in:
LITHUANIA - UKRAINE - LATVIA
ESTONIA - MOSCOW
LENINGRAD - MOLDAVIA
CRIMEA - BIELORUSSIA

INTERPOSTMIR CO.

УКРАЇНСЬКА ФІРМА **ОКСАНА**
ВІДСИЛАЄ ГОТОВІ ПАКУНКИ ДО УКРАЇНИ З ЯКІСНИМИ ТА СМАЧНИМИ ХАРЧАМИ

1 салямі	1 LB 08 OZ
2 шинка	1 LB
3 м'ясо канапкове	1 LB 05 OZ
4 риба консервована	1 LB
5 риж	3 LB 04 OZ
6 каша гречана	3 LB 04 OZ
7 макарони	3 LB 04 OZ
8 сухе молоко	2 LB 03 OZ
9 кава розчинна	10 OZ
10 кава в зернах	10 OZ
11 какао	10 OZ
12 чай	09 OZ
13 олія	33 FL OZ
Загальна вага	22 LB
Ціна з пересилкою	$ 79.00

1 салямі	1 LB 13 OZ
2 шинка	1 LB 08 OZ
3 м'ясо канапкове	12 OZ
4 паштет печінковий	1 LB 05 OZ
5 риж	5 LB
6 каша гречана	7 LB
7 олія	33 FL OZ
8 кава в зернах	1 LB 05 OZ
9 какао	09 OZ
10 чай	07 OZ
Загальна вага	22 LB
Ціна з пересилкою	$ 75.00

1111 East Elizabeth Ave., Linden, N.J. 07036. Tel. (908) 925-0717

МАЄМО НА СКЛАДІ КНИЖКУ
ЯРОСЛАВ ХОРОСТІЛЬ
і
РОМАН КОСТЮК
СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО „УКРАЇНА" - ТОРОНТО (У 35-річчя)
Накладом Спортового Товариства „Україна", Торонто, 1983 з друкарні Видавництва „Київ", сторін 427, ціна **$20.00.**
Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 7% продажного податку.
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
ВСІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ ПРОСИМО ЗАМОВЛЯТИ в АРЦІ. На складі книжки ВСІХ видавництв. Одержите на слідуючий день після телефонічного замовлення.

• ПРАЦЯ •

ПОШУКУЄМО
ЖІНКУ
до опіки 2 дітей та легкої домашньої праці. Прошу телефонувати після 7-ої год. веч.
(201) 857-2704

● РІЗНЕ ●

РЕАЛЬНА МОЖЛИВІСТЬ!
Якщо Ви бажаєте помогти фінансово своїм рідним або знайомим в Україні, чи іншій частині СССР рублі є актуальні, бо тільки платять рублями. **Ціна 27 рублів за одного доляра. За 1,000.00 дол.виплачують 27 тисяч рублів. Про інформації прошу звертатися на число телефону:**
Tel. **1-813-525-8808**
St. Petersburg, Fl.
Достава ґарантована.

● НА ПРОДАЖ ●

Хто бажає купити авто
ЛАДА
на Україні для родини, може по найнижчих цінах — тільки $4,500.00.
Займаємося пересилкою **американських авт та грошей на Україну.**
Телефон: (312) 774-1919 або (708) 823-0958
Continental Venture Trading, Inc.
WALTER BOICHOUK, President
6333 N. Milwaukee Ave., Suite 105
Chicago, IL. 60646, U.S.A.

СОЮЗІВКА
•
SOYUZIVKA

ЛІТНІ МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ на СОЮЗІВЦІ 1991

Субота, 24-го серпня
8:00 веч. — КОНЦЕРТ: ВИСТУП УЧАСНИКІВ КУРСІВ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ТАНКІВ балетмайстра РОМИ ПРИЙМИ БОГАЧЕВСЬКОЇ
10:00 веч. — ЗАБАВА, оркестра: Тріо ОЛЕСЯ КУЗИШИНА

Неділя, 25-го серпня
8-ма год. веч. — КОНЦЕРТ: ГАЛИНА ВІЛЬХА — оперна співачка
ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ, ОЛЯ ПРОТИНЯК — піяністи/акомпаністи

П'ятниця, 30-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ КАМЕРНОЇ МУЗИКИ: ГАЛИНА КОЛЕССА — віоля, ВОЛОДИМИР ПАНТЕЛЕЄВ — віольончеля, АДЕЛІНА КРИВОШЕЇНА — фортепіяно
10-та веч. — ЗАБАВА, оркестра „ВОДОГРАЙ"

Субота, 31-го серпня
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: вокально-інструментальний ансамбль „ГРОНО" з Києва
10-та веч. — ЗАБАВИ: оркестри „ТЕМПО", „ОДНОЧАСНІСТЬ"

Неділя, 1-го вересня
2:15 по пол. — КОНЦЕРТ під відкритим небом: вокально-інструментальний ансамбль „ГРОНО"
8:30 веч. — КОНЦЕРТ: актор-гуморист БОГДАН БЕНЮК з Києва
вокалістка — ОЛЯ ХОДОБА-ФРИЗ
піяніст — АНДРІЙ СТАСІВ
10-та веч. ЗАБАВИ: оркестри „ТЕМПО", „ОДНОЧАСНІСТЬ"

МИСТЕЦЬКІ ВИСТАВКИ НА СОЮЗІВЦІ 1991

24-го серпня — 25-го серпня ВИСТАВКА МОЛОДИХ ХУДОЖНИКІВ
31-го серпня — 1-го вересня МАРІЧКА СОХАН-ТИМЕЦЬ
ЮВІЛІРНІ ВИРОБИ
ВИСТАВКА ТВОРІВ МИСТЦІВ З УКРАЇНИ

Конферансьє: ОЛЯ ХОДОБА-ФРИЗ

Керівник мистецьких програм: АНЯ ДИДИК-ПЕТРЕНКО

Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641

Марія Лямпіка — Марічка
КОНВАЛІЇ
НАРИСИ, СПОМИНИ
Гантер, 1989, друком Комп'ютопрінт Корпорейшен, Кліфтон, стор. 215. Ціна 14.00 дол., тверда оправа.
Можна набувати в книгарні Свободи.
Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує долучити до ціни 7% продажного податку.

Скористайте з виїмково доброї нагоди!
ПРИЙМАЄТЬСЯ
ОГОЛОШЕННЯ
до Календаря УНСоюзу на 1992-ий рік
який цього року виходить накладом 15 тисяч примірників.
Цим Ви зможете познайомити ввесь український загал з Вашою установою, Вашою професійною обслугою, чи Вашим підприємством.
ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

Одна сторінка	$90.00
Пів сторінки	50.00
Чверть сторінки	33.00
Одна восьма сторінки	20.00

Реченець замовлення оголошень до 30-го вересня 1991 р.
Належність проситься надсилати:
SVOBODA
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ГРИГОРІЙ ҐЕБА член УНС Відд. 211-го на Статен Айленд, Н.Й. помер 23-го квітня 1991 року на 93-му році життя. Нар. 16-го червня 1897 року в Черчі на Україні. Членом УНС став 1950 року. Залишив у смутку дружину Анну і сина Івана. Похорон відбувся 26-го квітня 1991 року на цвинтарі в Ґлен Спей, Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Онуфрій Германюк, секр.

ВОЛОДИМИР МАЇК член УНС Відд. 42-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Пассейку, Н. Дж. помер 4-го червня 1991 року на 68-му році життя. Народився в Пенсильванії. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Марію і сина Григорія. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Седл Брук, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Ю. Котляр, секр.

СТЕНЛІ СТАНІСЛАВИШИН, член УНС Відд. 26-го Т-ва „Сині Води" в Тамс Рівер, Н.Дж. помер 7-го липня 1991 року на 67-му році життя. Народжений в Джерзі Сити, Н.Дж. Членом УНС став 1977 року. Залишив у смутку дружину Анастазію. Похорон відбувся 10-го липня 1991 року на цвинтарі Святого Імени в Джерзі Сиindependent, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

КСЕНЯ КВАСНИЙ, член УНС Відд. 257-го в Лос Анджелес, Кал. померла 16-го липня 1991 року на 96-му році життя. Нар. 22-го червня 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1924 року. Залишила у смутку сина Йосифа. Похорон відбувся 22-го липня 1991 року на цвинтарі Форест Ловн в Ґлендейл, Кал.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО СІРМАН, член УНС Відд. 332-го Т-ва св. Арх. Михаїла в Ресітан, Н.Дж. помер 15-го червня 1991 року на 84-му році життя. Нар. 27-го березня 1907 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку кузинку Катерину Мазепу. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрея в Ню Джерзі.
Вічна Йому Пам'ять!
К. Мазепа, секр.

МАРІЯ СІРМАН, член УНС Відд. 332-го Т-ва св. Арх. Михаїла в Ресітан, Н.Дж померла 15-го червня 1991 року на 87-му році життя. Нар. 18-го березня 1904 року в Остабич, Рава Руська, Україна. Членом УНС стала 1949 року. Залишила у смутку кузинку Катерину Мазепу. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрея у Френклін Тап. Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
К. Мазепа, секр.

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА
К. М. КАРДОВИЧ
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.